

Діяльність Ради лекторів релігієзнавчої секції спрямовуватиметься на інформаційно-просвітницьке забезпечення державної політики щодо релігії і церкви в Україні, формування релігієзнавчої культури, виховання релігійної, світоглядної терпимості у громадян України, які сповідують різні релігії або не сповідують жодної релігії.

Відповідно утворюватимуться релігієзнавчі секції в обласних і районних філіях Товариства “Знання” України.

Тематика лекцій, консультацій, експертиз, практичних рекомендацій, інформаційно-просвітницьких проєктів — філософські проблеми походження релігії; історія релігії в Україні, її нинішній стан, тенденції і перспективи розвитку; особливості й віхи історії українського християнства; 2000-річчя християнства: проблеми церкви і світу; державно-церковні відносини в Україні; свобода релігії і свобода совісті.

Матеріал підготував **ПЯРОЦЬКИЙ**

РЕЛІГІЙНА КАРТА УКРАЇНИ

Україна - багатоконфесійна держава, де станом на 1 січня 1996 року діє офіційно зареєстрованих 17635 релігійних громад біля 70 конфесій, напрямків і толків. У їх власності або ж користуванні знаходиться понад 11 тис. культових споруд. В Україні діє 216 монастирів, 93 місії, 36 братств, 72 духовних навчальних заклади, 4597 недільних шкіл та пунктів катехизації, 85 періодичних видань. Релігійні потреби віруючих задовільняють 15315 священнослужителів, серед яких біля 400 - іноземці.

Найвпливовішою складовою релігійного життя є православ'я. Загалом воно об'єднує 9100 громад. Домінуюча в православ'ї - Українська православна церква. На початок року вона налічувала понад 6,5 тис. громад віруючих, біля 70 монастирів, 10 духовних навчальних закладів, 18 періодичних видань, біля 1250 недільних шкіл та 13 братств. Церковну службу здійснювало біля 5 тис. священників. Найбільша концентрація громад УПЦ у Вінницькій (590), Хмельницькій (577), Закарпатській (473), Рівненській (475), Волинській (434), Житомирській (378), Київській, Одеській, Миколаївській (по 323), Чернівецькій (363) областях.

Українська православна церква Київського патріархату на початок 1996 року згідно офіційної статистики зменшилась в кількості громад (1995 р. - 1753) через розкол, який в ній відбувся.

Вона нараховує 24 єпархії, більше 1,3 тис. громад, мала 15 монастирів, 9 духовних навчальних закладів, 7 періодичних видань та

617 недільних шкіл. Громади УПЦ КП діють переважно в Тернопільській, Волинській, Рівненській, Львівській та Київській областях.

Українська автокефальна православна церква має десь понад 1200 парафій, які знаходяться переважно у західних областях України.

На початок року Істинно-православна Церква мала 14 громад, Старообрядницька Церква Білокриницької згоди - 49, Безпопівської згоди - 13, Вільна православна Церква - 10.

Досить активно відбувається відродження Української греко-католицької церкви. За кількістю громад (3079) вона практично вийшла на довоєнний рівень (3237) і зайняла з цього показника друге місце в Україні. Переважна більшість парафій УГКЦ знаходиться у Львівській (1360), Тернопільській (721), Івано-Франківській (632) та Закарпатській (285) областях. Останнім часом помітне поширення греко-католицизму в інших регіонах України, але Церква існує все-таки як галичанське явище. З моменту легалізації (1989 р.) УГКЦ відновила свою структуру, створила 8 єпархій, 76 монастирів, 9 духовних навчальних закладів, 12 періодичних видань. До цієї церкви відносяться також 19 греко-католицьких єпархій, що діють серед української діаспори. Зауважимо, що греко-католики Польщі знаходяться у безпосередньому підпорядкуванні Апостольської столиці, а Закарпаття - її нунція в Україні архієпископа Антоніо Франко.

Серед церков, що активно розвиваються останніми роками, є римсько-католицька. Утворено Львівську архідієцезію як її духовний центр, а також Житомирську і Кам'янець-Подільську дієцезії. У підпорядкуванні нунція (посла) Апостольської столиці в Україні автономно діє структура РКЦ у Закарпатті. Відкрито духовний коледж, духовну семінарію та український римсько-католицький університет. На сьогодні біля 700 католицьких громад діють у всіх областях України. РКЦ має 22 монастирі, понад 200 недільних шкіл, 6 періодичних видань та більше 300 служителів культу, серед яких дві третини - іноземці.

Широко представлені в Україні церкви протестантського напрямку. Вони об'єднують 3590 громад, в т.ч.: євангельські християни-баптисти - 1621; християни віри євангельської (п'ятдесятники) - 892; свідки Єгови - 538; адвентисти сьомого дня - 481; реформати - 97; лютерани - 27. На 1 січня в Україні було 43 громади колишньої Ради Церков ЄХБ, 42 Незалежні громади ЄХБ. Євангельські християни нараховували 73 громади. Баптистські громади найбільш поширені в Чернівецькій (117), Київській (109), Вінницькій (95) та Хмельницькій (101) областях; п'ятдесятницькі - в

Рівненській (163), Волинській (103) та Тернопільській (68); єговістські - в Закарпатській (227), Львівській (65) та Івано-

Франковській (52); адвентистські - в Чернівецькій (70) та Вінницькій (55) областях. Громади реформатської церкви (97) діють лише в Закарпатті. В протестантських церквах є необхідні управлінські структури, в тому числі й республіканські духовні центри. Зміцнюється матеріальна база релігійної діяльності, широко ведеться релігійно-просвітницька, морально-виховна, місіонерська та благодійницька робота.

Значно зросла в Україні кількість мусульманських громад (176), проте єдиної церковної структури ця конфесія не набула. На сьогодні офіційно діють три зареєстровані самостійні центри - у Києві (Духовне управління мусульман України - ДУМУ), Донецьку (Незалежне ДУМУ) та Сімферополі (ДУМ Криму).

Два центри керують діяльністю 83 іудаїстських громад -Об'єднання іудейських релігійних організацій та Об'єднання релігійних громад іудейського віровизнання.

В останні роки набули поширення новітні релігійні течії і напрями. Серед них громади харизматичного напрямку (68), Церкви Повного Євангелія (80), Новоапостольської церкви (33), Церкви Ісуса Христа святих останніх днів (мормонів) (23), а також Товариства свідомості Крішні (28), буддистів (23). Функціонує 33 громади РУНВіри. Крім того в Україні діє більше 200 малочисельних об'єднань віруючих 46 різних релігійних напрямів.

Наукові конференції, круглі столи, колоквіуми 1996 р.,

які проводять Українська асоціація релігієзнавців та

Відділення релігієзнавства ІФ НАН України разом з іншими науковими інституціями

14-16 березня	Міжнародна наукова конференція "Петро Могила і сучасність". На базі Відділення релігієзнавства Інституту філософії НАНУ і Національного університету "Києво-Могилянська Академія".
18-19 квітня	Всеукраїнський колоквіум з проблем орієнталістської релігійності. На базі Відділення релігієзнавства Інституту філософії НАНУ і Національного університету "Києво-Могилянська Академія".
3-6 травня	Міжнародна наукова конференція "Історія релігії в Україні" (секції: "Феномен Петра Могили" та "Берестейській унії - 400"). На базі Львівського Музею історії релігії.